

Toetsing Natuurnetwerk Limburg en Groenblauwe mantel

**ARO-23-7201: Vervanging Pater Sangersbrug over de Maas
te Maaseik
De Vlaamse Waterweg**

22 februari 2024 - Public

Contactpersoon

ARCADIS
Ecoloog

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 1018
5200 BA 's-
Hertogenbosch
Nederland

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Ligging plangebied	5
1.3	Wettelijk kader	6
1.4	Uitgangspunten	6
1.5	Leeswijzer	6
2	Geplande werkzaamheden	7
2.1	Huidige situatie	7
2.2	Voorgenomen ingreep	7
3	Referentie	9
3.1	Inleiding	9
3.2	Natuurnetwerk Limburg	9
3.3	Groenblauwe mantel	13
4	Effectbeschrijving	15
4.1	Inleiding	15
4.2	Ruimtebeslag Natuurnetwerk Limburg	15
4.3	Verstoring Natuurnetwerk Limburg	15
4.4	Barrièrewerking Natuurnetwerk Limburg	15
4.5	Effectbeschrijving Groenblauwe mantel	15
4.6	Conclusie effectbeschrijving	16
5	Toetsing en conclusies	17
5.1	Toetsing Natuurnetwerk Limburg en Groenblauwe mantel	17
5.2	Bepalen van de compensatie opgave	17
5.3	Compensatie voor verstoring en barrièrewerking	19
5.4	Conclusies en vervolgstappen	19

Referenties	20
Bijlage A. Wettelijk Kader Natuurnetwerk Limburg	21
Colofon	26

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Vlaamse Waterweg heeft het voornemen om de Pater Sangersbrug tussen Maaseik en Roosteren te vervangen. De nieuwe brug wordt op circa 70 meter ten zuiden van de huidige brug gebouwd. Verder is het plan om delen van het natuurgebied De Rug tijdelijk als bouwterrein te gebruiken. De Rug maakt onderdeel uit van het Natuurnetwerk Limburg (verder: NNN) en de brug gaat over de Grensmaas, een Natura 2000-gebied, heen. Hierdoor kan de voorgenomen ingreep een negatieve effecten hebben in het kader van de Omgevingswet. In de quickscan Wet natuurbescherming Vervangen Pater Sangersbrug over de Maas te Maaseik (Arcadis, 2023) is een eerste beoordeling van mogelijke effecten van het voornemen opgenomen.

Dit rapport bevat een nadere toetsing van effecten als gevolg van dit voornemen aan de in de Omgevingswet en de Omgevingsverordening Limburg beschermde waarden in het plangebied van de Pater Sangersbrug vallende onder het Natuurnetwerk Limburg en de Groenblauwe mantel. De doelstelling van dit rapport is vast te stellen in hoeverre deze effecten optreden en zo ja, welke consequenties dat heeft voor het project (n hoeverre compenserende maatregelen nodig zijn).

1.2 Ligging plangebied

Het plangebied ligt in Limburg tussen Roosteren en Maaseik in en doorkruist hiermee NNN-gebied (Figuur 1). Het plangebied vormt een aanzienlijk deel van 'De Rug'. Het betreft een begraasde uiterwaard met twee niet-permanente poelen. 'De Rug' loopt onder de Pater Sangersbrug door naar een noordelijk deel van het natuurgebied.

Figuur 1. Plangebied Pater Sangersbrug over de Maas te Maaseik.

1.3 Wettelijk kader

De Wet ruimtelijke ordening (Wro) en het Besluit Algemene Regels Ruimtelijke Ordening (BARRO) vormen het kader voor bescherming van het Natuurnetwerk Limburg. De concrete regels zijn echter uitgewerkt in de provinciale Omgevingsverordeningen. In bijlage A zijn het wettelijke kader en de provinciale regels opgenomen. Het beschermingsregime is voor de provincie Limburg uitgewerkt in de Omgevingsverordening Limburg 2014. Deze is vervangen door de geconsolideerde versie van de Omgevingsverordening Limburg (2021) zoals vastgesteld door Provinciale Staten op 17 december 2021 en gewijzigd op 16 december 2022. Deze versie is op 1 januari 2024 in werking getreden. Relevante punten uit de Omgevingsverordening Limburg zijn:

- Het Natuurnetwerk Limburg vormt het Limburgse deel van het Natuurnetwerk Nederland en is een samenhangend netwerk van natuurgebieden en (veelal om te vormen) landbouwgebieden met natuurwaarden van (inter-)nationaal en provinciaal belang.
- Het Natuurnetwerk Limburg wordt door de Omgevingsverordening beschermd tegen ontwikkelingen die de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten. Dat is opgenomen in Artikel 8.2. Dat wil niet zeggen dat er nooit iets anders kan binnen het Natuurnetwerk Limburg dan natuurontwikkeling. Er zijn uitzonderingen mogelijk (artikelen 8.3 tot en met 8.7). Bovendien omvat het Natuurnetwerk Limburg ook de zogenaamde 'overige functies' waar geen natuur voorkomt.
- Wezenlijke kenmerken en waarden zijn aanwezige en potentiële natuurwaarden. Aanwezige en potentiële natuurwaarden zijn als natuurbeheertypen vastgelegd op de natuurbeheertypenkaart en de ambitiekaart van het natuurbeheerplan.
- Binnen het Natuurnetwerk Limburg worden vier situaties onderscheiden: a. de bestaande bos- of natuurgebieden (waaronder de Natura 2000-gebieden); b. areaaluitbreidingen natuur (waar omzetting van landbouw naar natuur is voorzien); c. gebieden voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer (alleen binnen Natura 2000); en d. overige functies, die geen natuur zijn of worden, zoals wegen die door het gebied lopen en verspreide bebouwing, vaak agrarische bedrijven (de zogenoemde. bouwblokken) of kloosters.
- Naast het Natuurnetwerk Limburg kent de Omgevingsverordening een Groenblauwe mantel, waarin landschapselementen planologisch zijn beschermd. De kernkwaliteiten in de groenblauwe mantel zijn: het groene karakter; het visueel-ruimtelijk karakter; het cultuurhistorisch erfgoed; het reliëf; ruimte voor water en waterberging in de laagten en beekdal. Ook ontwikkelingen in de Groenblauwe mantel dienen te worden getoetst, aan de hand van in de Omgevingsverordening opgenomen instructieregels.
- Bij de compensatie van ingrepen van een groot openbaar belang in het Natuurnetwerk Limburg en bij ingrepen met negatieve effecten op natuurwaarden met de kernkwaliteit "groene karakter" worden de regels opgenomen in bijlage IX van de Omgevingsverordening, gevolgd.

1.4 Uitgangspunten

In dit rapport is uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

- De effecten van de werkzaamheden zijn onderverdeeld in tijdelijke en permanente effecten. In de Omgevingsverordening Limburg wordt alleen uitgegaan van permanente effecten op het Natuurnetwerk Limburg. Vandaar dat tijdelijke effecten niet getoetst hoeven te worden en daarom buiten beschouwing zijn gelaten.
- In artikel 7.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is aangegeven dat bescherming van het NNN niet van toepassing is op de Maas en daarmee verbonden wateren (uiterwaarden zijn uitgezonderd en vallen dus wel onder de bescherming): Maas, Verbindingskanaal Bossche Veld, Afleidingskanaal Maastricht, Zuid-Willemsvaart (Limburgse tak), Bergsche Maas, Heusdensche Kanaal, Afgedamde Maas, Amer, Brabantse, Dordtsche en Sliedrechtse Biesbosch, Julianakanaal, Lateraal kanaal, Maas-Waalkanaal, Kanaal van St. Andries, Wilhelminakanaal, met inbegrip van de Amertak, Zuid-Willemsvaart (Brabantse tak), Máximakanaal en Kanaal Wessum-Nederweert. De toetsing van het NNN richt zich dus alleen op die delen van het NNN die geen deel uitmaken van de Maas.

1.5 Leeswijzer

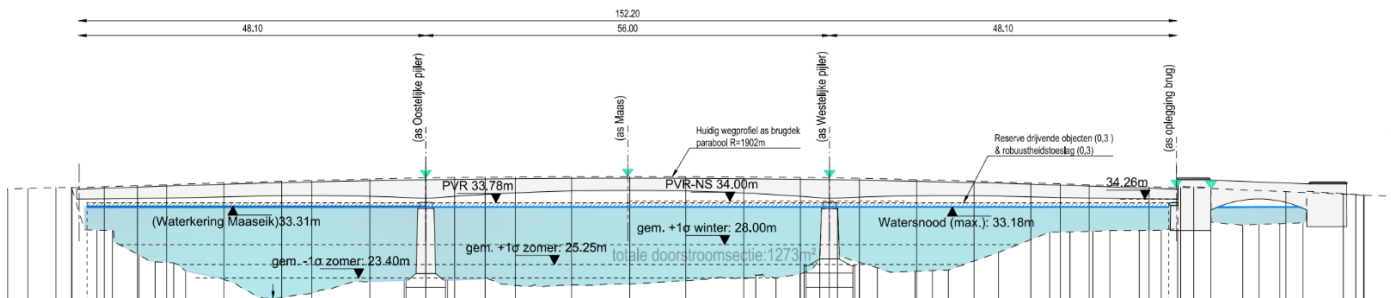
In hoofdstuk 2 zijn de huidige situatie en de geplande werkzaamheden beschreven. In hoofdstuk 3 zijn de natuurwaarden beschreven (referentie). In hoofdstuk 4 is een beschrijving opgenomen van de werkzaamheden op het NNN. Hoofdstuk 5 bevat de toetsing van deze effecten aan het wettelijk kader en gaat in op mogelijke compensatie. Vervolgens zijn de gebruikte referenties opgenomen. Het wettelijk kader omtrent het NNN is opgenomen in bijlage A.

2 Geplande werkzaamheden

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen in natuurgebied 'De Rug' gelegen aan de Maas tussen Maaseik (België) en Roosteren (Nederland), ten zuiden van de huidige Pater Sangersbrug (Figuur 1). De functie van de Pater Sangersbrug is het verbinden van de Nederlandse N269 en de Belgische N761. Het plangebied ligt gedeeltelijk in 'De Rug'. Het deel van het plangebied dat in De Rug ligt betreft een begraasde Maasuitewaard. De Rug loopt onder de Pater Sangersbrug door naar een noordelijk deel van het natuurgebied. In het plangebied staan verschillende gebouwen waaronder een schuur, woonhuizen en leegstaande panden. Deze panden worden waarschijnlijk gesloopt, maar maken geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Limburg.

De huidige brug is een staalconstructie brug met twee pijlers in de maas en een stenen brugdeel met twee pijlers in de vorm van een boogconstructie (Figuur 2). De huidige breedte van de brug bedraagt 11 meter.

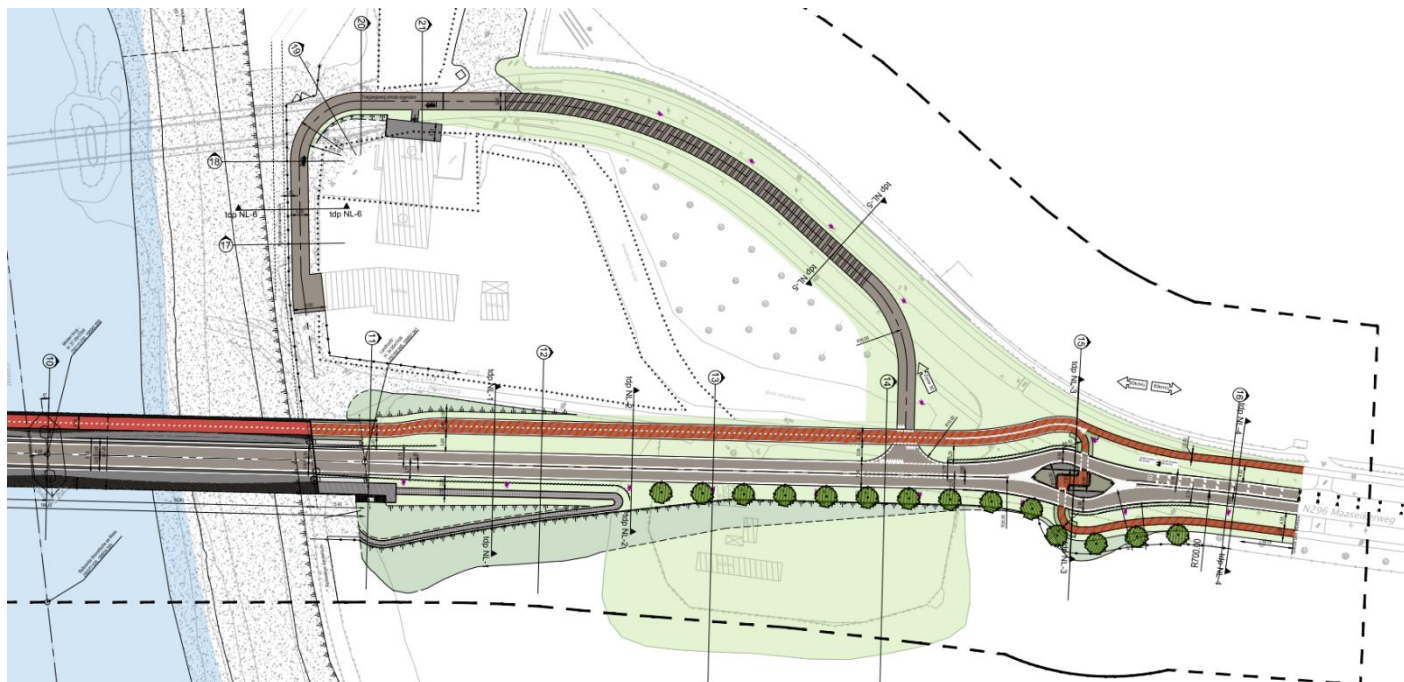

Figuur 2. Zijaanzicht van de zuidwestelijke zijde van de huidige brug (België links, Nederland rechts).

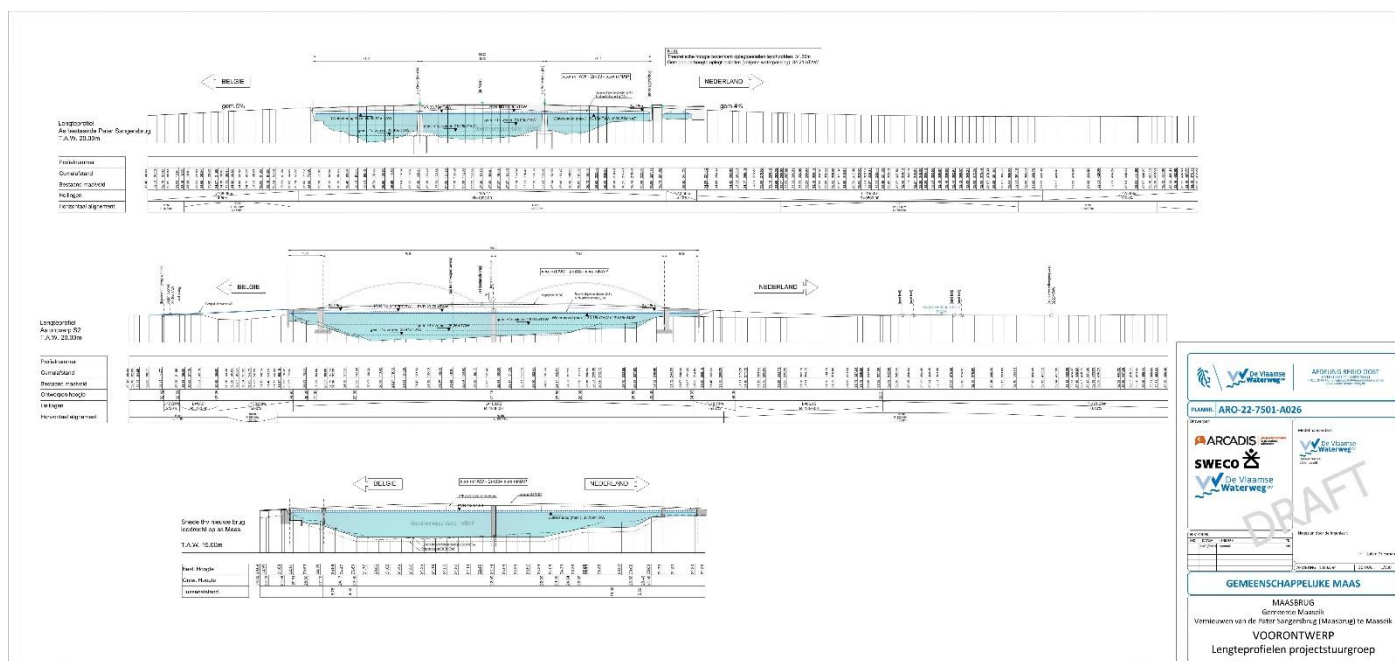
2.2 Voorgenomen ingreep

Het doel van de ingreep is het aanleggen van een nieuwe brug. Om dit te realiseren wordt de huidige infrastructuur gesloopt en nieuwe infrastructuur gebouwd (Figuur 3). Hiervoor is een bouwterrein nodig om de werkzaamheden te faciliteren. Na de aanleg van de nieuwe brug wordt het gebied aan de natuur teruggegeven en beheerd volgens het beheertype rivier- en moerasgebied. De nieuwe brug wordt ten zuiden van de huidige brug geconstrueerd. Hierdoor wordt de Grensmaas op een andere locatie doorkruist dan in de huidige situatie. Ook zal de infrastructuur rondom de brug veranderen. De N269 zal deels een nieuw tracé krijgen om aan te sluiten op de locatie van de nieuwe brug. Langs de nieuwe loop van de N269 wordt een dubbelrichtingsfietspad aangelegd. Ter hoogte van de aansluiting op de bestaande N269 is een komremmer voorzien welke tevens dienst doet als oversteekplaats voor fietsers. Het deel van de N269 richting de bestaande brug zal worden omgebouwd tot een ontsluitingsweg voor de aldaar gelegen private eigendommen. Hiervoor wordt de weg versmald en worden de bestaande fietspaden opgebroken. Op het einde buigt de ontsluitingsweg af naar het westen om de private eigendommen bereikbaar te maken. Aan deze weg richting de private eigendommen blijft de huidige parkeerplaats behouden en wordt er halfverharding aangelegd om een verbindingsweg naar een nieuwe boothelling (geen onderdeel van dit project) te maken. Deze halfverharding loopt in twee richtingen door; onder de nieuwe brug door en afbuigend naar het oosten en naar het zuiden richting de parkeerplaats, beide in de vorm van wandelpaden.

Om de brug aan de hedendaagse veiligheidsstandaarden te laten voldoen, wordt deze circa twee keer zo breed als de huidige brug om fietspaden en voetpaden te faciliteren. Verder heeft de nieuwe brug in de Maas één middenpijler en steunt ze op de beide oevers op een integraalbrug welke deels steunt op pijlers en in de oever (Figuur 4).

Figuur 3. Boveenaanzicht ontwerp nieuwe infrastructuur aan de Nederlandse zijde.

Figuur 4. Lengteprofielen nieuwe brug.

Planning

De voorziene planning is als volgt:

- Start bouw nieuwe brug aan de Belgische zijde van de Maas: voorjaar 2025.
- Start bouw nieuwe brug aan de Nederlandse zijde van de Maas: eind 2025/begin 2026.
- Oplevering en in gebruik name nieuwe brug: begin 2027.
- Afbraak oude brug en einde werkzaamheden: tweede helft 2027.

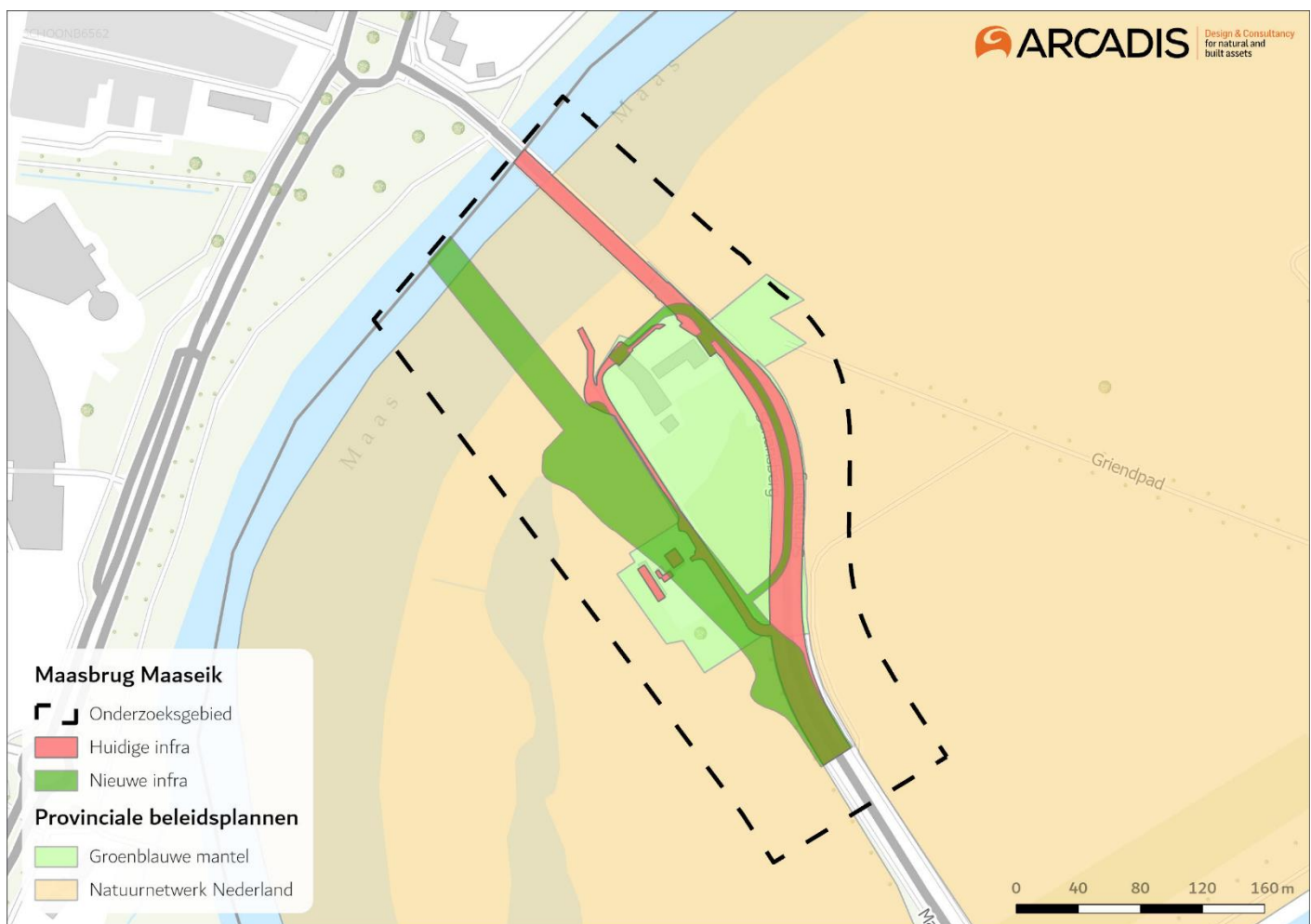
3 Referentie

3.1 Inleiding

Het plangebied overlapt met het Natuurnetwerk Limburg (par. 3.2) en de Groenblauwe mantel (par. 3.3). In dit hoofdstuk zijn de ligging van het Natuurnetwerk Limburg en de Groenblauwe mantel besproken alsmede de binnen deze zones beschermde waarden.

3.2 Natuurnetwerk Limburg

Het plangebied overlapt grotendeels met het Natuurnetwerk Limburg (Figuur 5). Alleen de overlap van het plangebied met de Maas en de percelen met huidige woningen zijn geen onderdeel van het Natuurnetwerk Limburg.

Figuur 5. Plangebied ten opzichte van het Natuurnetwerk Limburg (bron: https://natuurgegevensprovincielimburg.nl/s2020/info/GL_GG.HTM).

Delen van het plangebied overlappen met de beheertypen 'rivier' (N02.01) en 'rivier en moeraslandschap' (N01.03) (Figuur 6). De ambitie voor het plangebied is volgens de Atlas van Limburg¹ gelijk aan de huidige situatie. Het plangebied betreft een binnenbocht met grind waar sedimentatie en erosie optreden (Figuur 7). De flauwe oevers geven de Maas de ruimte om bij hogere waterstanden breder uit te stromen, waardoor er veel variatie is in inundatie, van permanent onder water tot vrijwel volledig droog, wat karakteristiek is voor het beheertype rivier (Figuur 8).

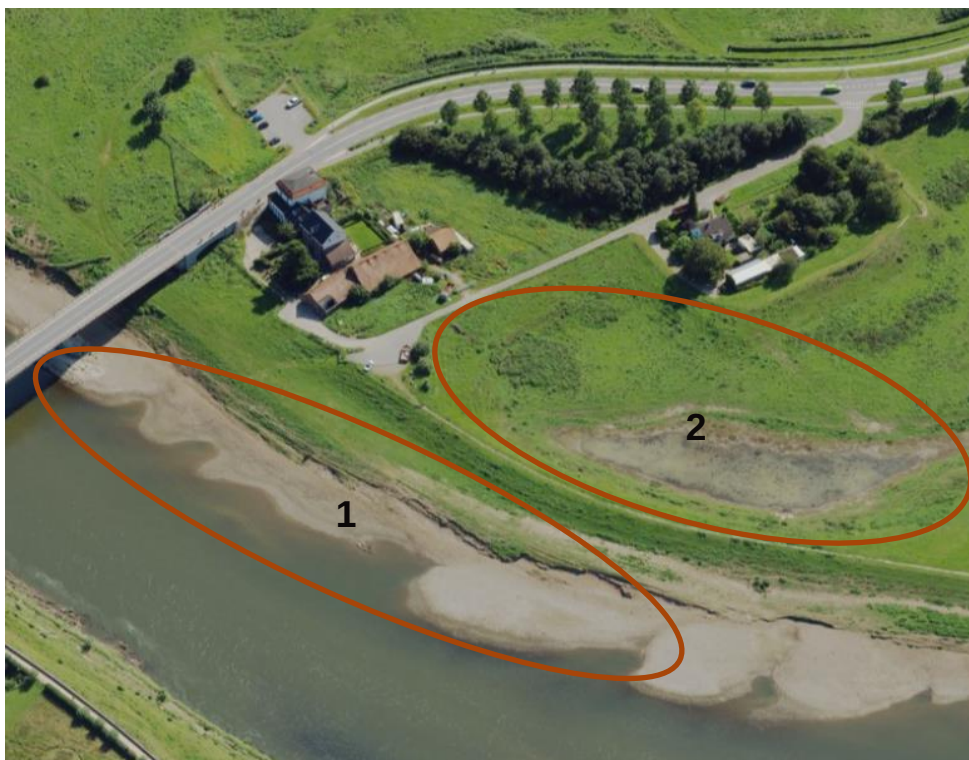
¹ (<https://portal.prvlimburg.nl/viewer/app/default>). Geraadpleegd op 21-2-2023.

Daarnaast biedt deze waterstandfluctuatie via twee duikers een overstromingsdynamiek die centraal staat bij het beheertype rivier en moeraslandschap. Binnen dit beheertype draait het om de overgang binnen een gebied met delen die nooit of zelden overstromen naar delen die regelmatig onder water staan. Deze eigenschap is in De Rug goed te zien op luchtfoto's waaruit blijkt welke delen vaker en langer onder water staan dan andere (Figuur 7 en Figuur 8). Het deel van De Rug ten zuiden van de Pater Sangersbrug ligt duidelijk lager dan het deel ten noorden van de Pater Sangersbrug en heeft daarmee een unieke functie in de directe omgeving van het gebied (Figuur 9). De aanwezigheid van grote grazers houdt de vegetatie open met als gevolg dat doornstruiken afwezig zijn in de nattere delen, maar wel hier en daar aanwezig zijn in de drogere delen.

Het deel van De Rug ten noorden van de Pater Sangersbrug ziet eruit als de drogere delen van het deel ten zuiden van de brug. Ook hier zijn doornstruiken verspreid in het landschap aanwezig, maar deze zijn hier verder ontwikkeld en vormen daardoor kleine struwelen van doornstruiken met een ondergroei van soorten die gevoeliger zijn voor begrazing. Ook staat in dit deel een aantal bomen.

Figuur 6. Plangebied ten opzichte van bestaande beheertypen. (bron: https://natuurgegevensprovincielimburg.nl/s2020/info/GL_GG.HTM).

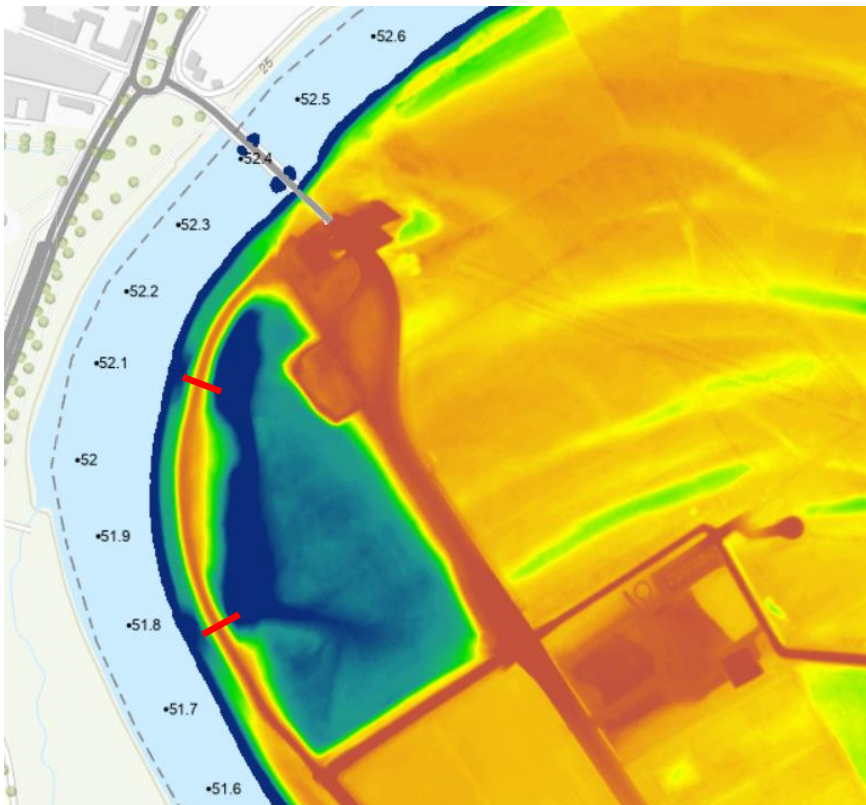
Figuur 7. Plangebied in vogelvlucht vanuit het westen gezien. 25 augustus 2021 (Cyclomedia, 2023).

1.) Locatie waar erosie en sedimentatie optreedt. 2.) Overgangen in de vegetatie als gevolg van variërende inundatie perioden.

Figuur 8. Plangebied in vogelvlucht gezien vanuit het westen. 31 maart 2021 (Cyclomedia, 2023).

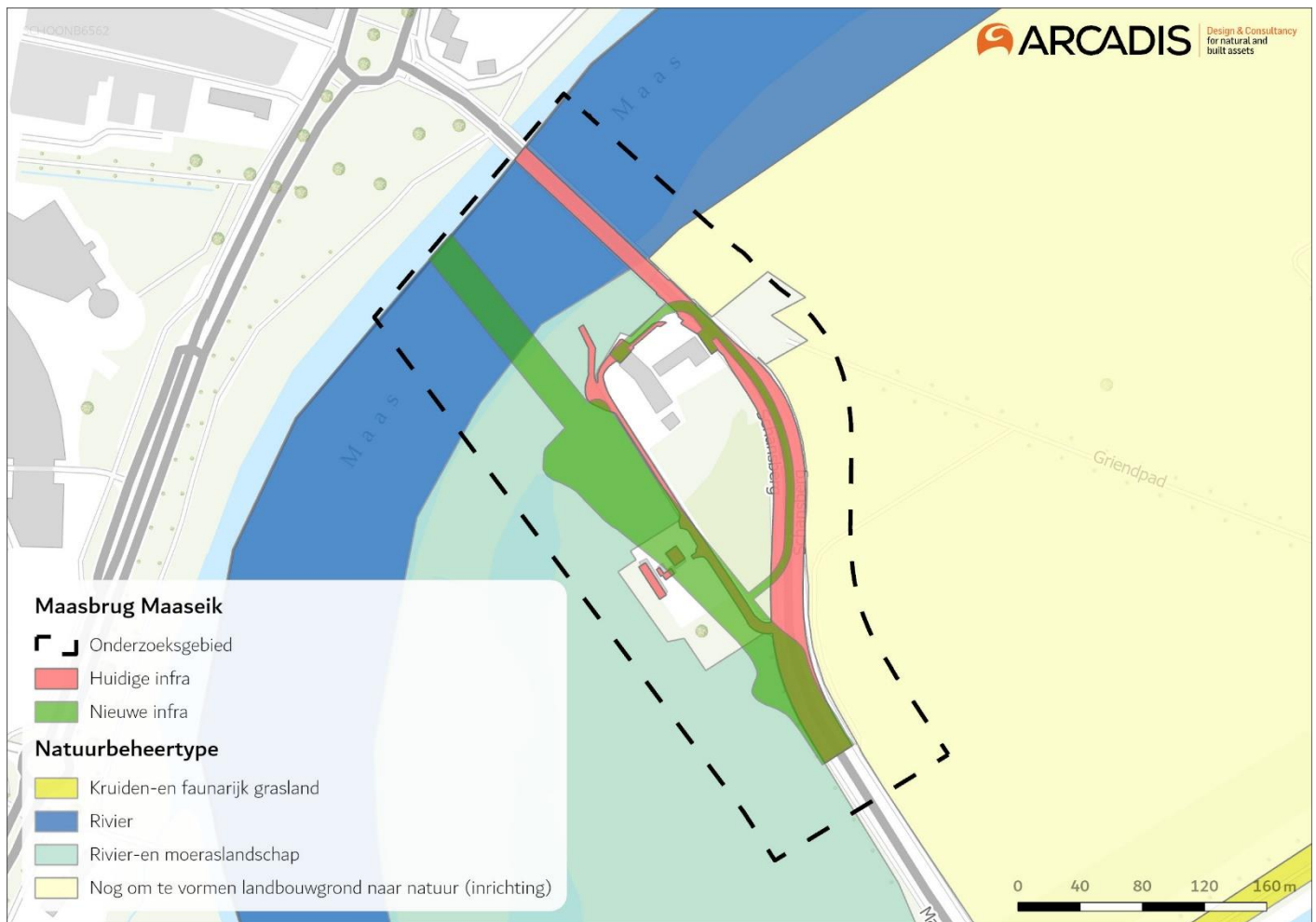
1.) Locatie waar erosie en sedimentatie optreedt. 2.) Overgangen in de vegetatie als gevolg van variërende inundatie perioden.

Figuur 9. Hoogtekaart van het relevante deel van De Rug met de locaties van de twee duikers in de dijk (rode lijnen).

N00.01

Daarnaast heeft provincie Limburg een ambitie om een deel van De Rug een beheertype toe te wijzen (N00.01) (Figuur 10). N00.01 geeft aan dat er voor dit terrein nog geen natuurbeheertype is vastgesteld in het kader van het provinciale natuurbeheerplan. De reden hiervoor is dat De Rug van Roosteren in eigendom is van de NV Waterleiding Maatschappij Limburg (WML) en dat deze partij is uitgesloten van provinciale natuurbeheersubsidies in het kader van het Natuurbeheerplan en de SKNL-regeling (Kwaliteitsimpuls natuur en landschap). Het gebied wordt al meer dan 20 jaar lang beheerd als extensief jaarrond begraasd riviernatuurgebied, vergelijkbaar met N01.03 Rivier- en moeraslandschap. Ter plaatse betreft het bloemrijke graslanden en ruigten met enig struweel en direct aan de Maas oeverbiotop. Het gebied is niet gereserveerd voor natuurcompensatie. De gebiedscategorie “Co” die op de Rug van Roosteren ligt, geeft in dit geval aan dat het Natuur Netwerk Limburg / de areaaluitbreiding natuur hier is gefinancierd door een derde partij, zijnde de WML.

Figuur 10. Plangebied ten opzichte van geambieerde beheertypen. (bron: https://natuurgegevensprovincielimburg.nl/s2020/info/GL_GG.HTM).

Overige natuurwaarden

Buiten de huidige en geambieerde natuurbeheertypen en de natuurwaarden die hierbij horen, heeft het plangebied meerdere aspecten die ook waardevol zijn voor de natuur. Zo bieden de steile oevers van de uiterwaard een mogelijk leefgebied voor de das (burchtvorming), zijn er kersenbomen aanwezig die een waardplant zijn voor de grote vos (vlindersoort) en bieden de leegstaande schuren een mogelijke verblijfplaats voor uilen, vleermuizen en steenmarter. In 2023 heeft soortgericht onderzoek plaatsgevonden naar deze soort(groep)en, op basis van de uitgevoerde quickscan (Arcadis, 2023). Voor meer informatie hierover en de soortbescherming wordt verwezen naar het activiteitenplan waarin de onderzoeksresultaten zijn opgenomen en getoetst aan de Omgevingswet.

3.3 Groenblauwe mantel

Delen van het plangebied overlappen met de Groenblauwe mantel (Figuur 5). De Groenblauwe mantel in dit gebied heeft volgens de 'kernkwaliteiten groen karakter' in de Atlas van Limburg de status bos en dalbodem en valt daarmee onder het Bos- en Mozaïeklandschap beschreven in het landschapskader Noord- en Midden-Limburg² (hierna het landschapskader). Een deel hiervan, tussen de Schansberg en de N296, is nader aangeduid als 'populieren' (zijnde de rijbeplanting) en een ander deel als 'loofbos' (zijnde de houtsingel) (Figuur 11).

² Provincie Limburg (2009). Landschapskader Noord- en Midden-Limburg. Eerste herziene druk. https://www.limburg.nl/publish/pages/5556/landschapskader_noord- en_midden_limburg.pdf.

Figuur 11. Ligging van de voor deze toetsing relevante kernkwaliteiten in de Groenblauwe mantel (Figuur 5) gelegen in het plangebied, te weten loofbos en populieren (bron: https://natuurgegevensprovincielimburg.nl/s2020/info/GL_GG.HTM).

4 Effectbeschrijving

4.1 Inleiding

Als gevolg van de ingreep is er sprake van fysiek ruimtebeslag op het Natuurnetwerk Limburg (par. 4.2). Daarnaast vindt er een toename in verstoring (lichtverstoring) plaats (par. 4.3) en vindt er een versnipperend effect plaats (par. 4.4). Het gaat daarbij op basis van de Omgevingsverordening uitsluitend om permanente effecten, tijdelijke effecten hoeven niet te worden getoetst (zie par. 1.4 Uitgangspunten). Tot slot is er sprake van fysiek ruimtebeslag op de Groenblauwe mantel (par. 4.5).

4.2 Ruimtebeslag Natuurnetwerk Limburg

Door de ingreep wordt de brug circa 70 meter naar het zuidwesten verplaatst. Ook wordt de nieuwe brug circa 2 keer zo breed als de huidige brug. Omdat de huidige weg naar de nieuwe bruglocatie te smal is, dient deze verbreed te worden. De gebiedsdelen waar dit gebeurt veranderen hierdoor van bestemming natuur naar infrastructuur en kunnen fysiek geen onderdeel meer zijn van het Natuurnetwerk Limburg.

De aanpassingen in infrastructuur betekenen dat er 6.324 m² Natuurnetwerk Limburg begrensd als N01.03 verloren gaat door de aanleg van de nieuwe brug. De huidige brug wordt na aanleg van de nieuwe brug verwijderd. Hierdoor komt er 465 m² ruimte vrij, vallende binnen de begrenzing van N01.03 (Tabel 1). Er is daarnaast sprake van enig ruimtebeslag op N02.01 Rivier, maar dit is (zie par. 1.4) geen onderdeel van het Natuurnetwerk Limburg.

Tabel 1 geeft de weergave van het totale ruimtebeslag op het Natuurnetwerk Limburg als gevolg van de werkzaamheden. De locaties van hiervan zijn weergegeven in Figuur 6. Het betreft hierin de delen waar de nieuwe infrastructuur overlap heeft met de aangegeven beheertypen.

Tabel 1. Ruimtebeslag op NNN per beheertype.

Huidig beheertype 2023	Ambitie beheertype	Ruimtebeslag	Vrijkomend	Per saldo
N01.03 (rivier en moeraslandschap)	N01.03 (rivier en moeraslandschap)	6.324 m ²	465 m ²	5.859 m ²

4.3 Verstoring Natuurnetwerk Limburg

Als gevolg van het verplaatsen van de Pater Sangersbrug verandert de functionaliteit van de brug niet. De hoeveelheid verkeersbewegingen en de hoeveelheid verlichting op de brug nemen naar verwachting niet toe. Hierdoor zal er geen toename zijn van verstoring op het Natuurnetwerk Limburg als gevolg van de verplaatsing van de brug. Daarnaast zal de nieuwe verlichting langs het stuk nieuwe N269 niet tot verstoring leiden van het aanwezige beheertype en de daarbij horende karakteristieke eigenschappen (sedimentatie, erosie, overgangen in de vegetatie als gevolg van inundatie).

4.4 Barrièrewerking Natuurnetwerk Limburg

De N269 en de huidige Pater Sangersbrug dragen in de huidige situatie bij aan de versnippering van het Natuurnetwerk Limburg, omdat deze het natuurgebied 'De Rug' doorkruisen.

De huidige N269 is niet voorzien van faunapassages of faunarasters (wel prikkeldraad voor grote grazers). De voorgenomen ingreep heeft geen negatieve werking hierop en vergroot de mate van versnippering niet.

Zowel onder de huidige als de nieuwe brug is sprake van een onderdoorgang die functioneel is als faunapassage voor (onder andere) de aanwezige grote grazers om tussen de twee gebiedsdelen te migreren. Hierdoor blijft de begrazingsdruk in het noordelijk en zuidelijk deel na de werkzaamheden gelijk. Dit resulteert niet in een afname van de kwaliteit van de beheertypen in het plangebied.

4.5 Effectbeschrijving Groenblauwe mantel

De delen van de Groenblauwe mantel die als gevolg van de werkzaamheden aangetast worden en dus effecten ondervinden betreffen onder andere Dalenlandschap. Aan de hand van het landschapskader is vastgesteld dat de veranderingen als gevolg van de ingreep geen effect hebben op de kernkwaliteiten van het Dalenlandschap, omdat

deze ook bebouwde gebieden omvat en daarmee infrastructuur. Het deel van het plangebied dat door Bos- en Mozaïeklandschap gaat maakt onderdeel uit van de locaties waar de ingreep permanent is, zoals weergegeven in Figuur 11. Hierdoor is er sprake van ruimtebeslag op de Groenblauwe mantel.

Een van de kernkwaliteiten van het Bos- en Mozaïeklandschap is volgens het landschapskader dat het variatie in het gebied creëert, waardoor het een breed scala aan soorten kan herbergen. Deze variatie wordt beïnvloed, omdat de houtopstand dusdanig in afmetingen afneemt, dat er negatieve effecten zijn op de essentiële functies van soorten. Het deel van de houtopstand dat gekapt dient te worden heeft een dichte ondergroei en is uniek binnen de 250 meter straal die gehanteerd wordt in het landschapskader Noord- en Midden-Limburg. De delen die na de ingreep over blijven, bestaat voornamelijk uit bomen die in rijen aangeplant zijn zonder ondergroei. Hierdoor gaat er een duidelijk landschapselement verloren waardoor het verlies van delen van de Groenblauwe mantel getoetst dient te worden.

De aanpassing in infrastructuur betekent dat er 195 m² Groenblauwe mantel begrensd als Bos- en Mozaïeklandschap verloren gaat door de aanleg van de nieuwe brug. Er komt geen ruimte vrij binnen de Groenblauwe mantel met de kernkwaliteit 'bos' als gevolg van het verwijderen van de huidige infrastructuur.

4.6 Conclusie effectbeschrijving

Ten gevolge van de verplaatsing van de Pater Sangersbrug is er sprake van een totaal ruimtebeslag van 4.659 m² op het Natuurnetwerk Limburg. Als gevolg van het verwijderen van de huidige brug, komt er 465 m² oppervlak vrij welke opgenomen kan worden in het Natuurnetwerk Limburg. Per saldo is het oppervlakteverlies daarmee 4.194 m². Daarnaast neemt de Groenblauwe mantel bos met 195 m² af als gevolg van de geplande werkzaamheden.

Voor netto ruimtebeslag en verstoring geldt dat artikel 2.6.2 van de Omgevingsverordening Limburg van toepassing is: "Een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op een gebied dat deel uitmaakt van het Natuurnetwerk Limburg, maakt geen nieuwe activiteiten dan wel wijziging van bestaande activiteiten mogelijk die de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten."

De aanpassing in infrastructuur betekent dat er 195 m² Groenblauwe mantel begrensd als Bos- en Mozaïeklandschap verloren gaat door de aanleg van de nieuwe brug. Er komt geen ruimte vrij binnen de Groenblauwe mantel met de kernkwaliteit 'bos' als gevolg van het verwijderen van de huidige infrastructuur.

In hoofdstuk 5 worden de in dit hoofdstuk beschreven effecten nader getoetst.

5 Toetsing en conclusies

5.1 Toetsing Natuurnetwerk Limburg en Groenblauwe mantel

In hoofdstuk 4 is het effect van het voornemen op het Natuurnetwerk Limburg (NNN) en de Groenblauwe mantel beschreven. Het effect leidt tot een wezenlijke aantasting van planologisch beschermd gebied. Zoals beschreven in artikel 2.6.2 van de Omgevingsverordening van de Provincie Limburg is beschreven is er sprake van een aantasting. Toetsing vindt in dit geval plaats aan laatstgenoemde artikel van de Omgevingsverordening. Van belang is dat wordt aangetoond dat de verstoring waar mogelijk is beperkt en dat voor overblijvende effecten wordt gecompenseerd volgens artikel 4 van de Beleidsregel natuurcompensatie 2018 (Provincie Limburg, 2018).

De volgende stap is dat wordt gecompenseerd volgens de regels van artikel 4 van de Beleidsregel natuurcompensatie 2018. In artikel 3. Aanpak compensatie zijn hiervoor de volgende stappen gedefinieerd:

1. Een activiteit in één of meerdere van de in artikel 2, onder 1 genoemde gebieden dient in beginsel financieel gecompenseerd te worden op de wijze als beschreven in deel 2 van deze beleidsregel.
2. Indien financiële compensatie als bedoeld in het eerste lid niet mogelijk is of om andere redenen niet de voorkeur heeft, vindt compensatie in natura plaats op de wijze als beschreven in deel 3 van deze beleidsregel.
3. Voor zover sprake is van een activiteit in de gebieden zoals bedoeld in artikel 2, onder 2 vindt compensatie in natura plaats op de wijze als beschreven in deel 3 van deze beleidsregel.

De geplande werkzaamheden voor het plaatsen van de nieuwe brug over de Maas tussen Maaseik en Roosteren leidt tot een afname van totaal 5.859 m² Natuurnetwerk Limburg en 195 m² Groenblauwe mantel ten opzichte van de huidige situatie. Dit wordt verwacht op basis van de huidige ontwerpen en het areaal wat hierin betrokken wordt. Het wordt verwacht dat de verbreding van de nieuwe N269 en het aanbrengen van halfverharding de natuurwaarde van het NNN op het nieuw betrokken areaal dusdanig verlaagt, dat deze de voorschriften van de kwaliteitsbepaling niet meer zal behalen en waardoor deze niet meer tot het geambieerde beheertype gerekend kunnen worden. Daarnaast zal het areaal ambitiegebied ongeschikt worden om een beheertype toegewezen te krijgen. Ook wordt verwacht dat de kernkwaliteiten van 'Bos- en Mozaïeklandschap niet meer behaald kunnen worden binnen de Groenblauwe mantel.

In paragraaf 5.2 is de compensatie opgave bepaald. In paragraaf 5.3 is de financiële compensatie uitgewerkt. In paragraaf 5.4 is gekeken naar mogelijke compensatie voor verstoring en barrièrewerking. In paragraaf 5.5 staan de conclusies en mogelijke vervolgstappen.

5.2 Bepalen van de compensatie opgave

Omdat er een afname van natuur binnen het Natuurnetwerk Limburg en de Groenblauwe mantel optreedt, dient er compensatie uitgevoerd te worden in de directe omgeving van het plangebied en dient deze zo veel mogelijk in verbinding te staan met bestaande en vergelijkbare natuurwaarden.

In de Beleidsregel natuurcompensatie 2018 (artikel 4) wordt beschreven op welke wijze het compenseren oppervlak berekend dient te worden. Hierbij wordt natuur in het Natuurnetwerk Limburg in vier categorieën ingedeeld op basis van de vervangbaarheid. Op basis hiervan geldt er een toeslag percentage boven op het verloren oppervlak, wat leidt tot het totaal oppervlak dat gecompenseerd dient te worden. In Tabel 2 is de minimale voorziene compensatie opgave voor het ruimtebeslag van de verplaatsing van de Pater Sangersbrug opgenomen, deze bedraagt 7.988 m². Voor de Groenblauwe mantel geldt hierin een 1-op-1 compensatie, waardoor het aantal verdwenen meters gecompenseerd dient te worden in natura, terwijl ruimtebeslag op het Natuurnetwerk Limburg (ook) financieel kan worden gecompenseerd.

Tabel 2. De voorziene compensatie opgave voor het ruimtebeslag na verplaatsing Pater Sangersbrug in de provincie Limburg.

Natuurbeheertype	Ruimtebeslag	Categorie	Vervangbaarheid	Ontwikkeltijd	Toeslag	Compensatie
N01.03 (rivier en moeraslandschap) ³	5.859 m ²	2	Makkelijk	2-25 jaar	33%	7.793 m ²
Groenblauwe mantel	195 m ²	1	Snel	2< jaar	0%	195 m ²
Totaal	6.054m ²					7.988 m ²

Door GS van Limburg zijn op 21 maart 2023 de nieuwe normbedragen per hectare vastgesteld voor de financiële natuurcompensatie in 2023 (GS van Limburg, 2023). Het plangebied ligt in de gemeente Echt-Susteren en daarmee in regio 2 (Roermond, Roerdalen, Echt-Susteren). Het normbedrag voor regio 2 is in 2023 € 105.487,-/ha.

Natuurnetwerk Limburg:

- Uitgaande van 7.793 m² ofwel 0,7793 ha betekent dit dat de financiële compensatie die nodig is, € 82.206,02 bedraagt.
- De initiatiefnemer stort de verplichte financiële compensatie op het bankrekeningnummer NL08 RABO 013.25.75.728 ten name van de Provincie Limburg onder vermelding van de projectnaam. De storting van de financiële compensatie als bedoeld in het tweede lid dient te geschieden binnen 60 dagen na ondertekening van de overeenkomst als bedoeld in artikel 6, eerste lid (zie par. 5.5).
- Financiële compensatie is niet mogelijk indien een activiteit in of nabij Natura 2000-gebieden, Habitat- en Vogelrichtlijngebieden een (significant) negatief effect heeft op de instandhoudingsdoelstellingen voor deze gebieden. Dit is hier niet aan de orde (zie de passende beoordeling voor dit project).

Groenblauwe mantel:

- Financiële compensatie is niet mogelijk voor de Groenblauwe mantel en dienen in natura gecompenseerd te worden. Om de verloren kernkwaliteit te behouden wordt de compensatie binnen een straal van 250 meter uitgevoerd. Zie Figuur 12 voor de compensatie locatie.

³ In de [Beleidsregel natuurcompensatie 2018](#) geldend van 15-02-2018 t/m heden is dit beheertype niet opgenomen. Voor N00.01 wordt categorie 1 aangehouden, omdat hier nog geen beheertype is toegekend.

Figuur 12: Locatie van de compensatieopgave loofbos t.b.v. de groenblauwe mantel.

5.3 Compensatie voor verstoring en barrièrewerking

Uit de effectenbeschrijving met betrekking tot verstoring en barrièrewerking is gebleken dat er geen negatieve effecten zijn als gevolg van de nieuwe situatie na oplevering. Vandaar dat er naast compensatie voor ruimtebeslag, geen compensatie uitgevoerd dient te worden ten behoeve van verstoring en barrièrewerking.

5.4 Conclusies en vervolgstappen

De aanleg van een de nieuwe brug over de Maas tussen Maaseik en Roosteren leidt tot negatieve effecten op kernkwaliteiten van het Natuurnetwerk Limburg en de Groenblauwe mantel. Uit artikel 2.6.3 lid c van de Omgevingsverordening Limburg 2021⁴ en volgens de Beleidsregel natuurcompensatie en Tracéwet⁵ volgt als voldoende maatregelen zijn genomen om verstoring en ruimtebeslag te beperken, compensatie vereist is.

De financiële compensatie bedraagt € 82.206,02 voor het Natuurnetwerk Limburg en 195 m² natura compensatie voor de Groenblauwe mantel (zie par. 5.3). De financiële compensatieverplichting wordt vastgelegd in een overeenkomst. De conceptovereenkomst is gekoppeld aan het ruimtelijk plan. Voor de compensatie dient een compensatieplan te worden opgesteld. De compensatie dient geborgd te worden in het omgevingsplan. Bij de provincie Limburg dient een aanvraag te worden ingediend voor herbegrenzing van het NNL.

⁴ Provincie Limburg, 2023. Omgevingsverordening Limburg 2021. Geldend vanaf 01-01-2024. <https://zoek.officiëlebekendmakingen.nl/prb-2023-14198.html>.

⁵ Wettenbank, 2023. Beleidsregel natuurcompensatie en tracéwet. Geldend van 01-09-1998 t/m heden. <https://wetten.overheid.nl/BWBR0009742/1998-09-01#Circulaire.divisie3> Geraadpleegd op 28-02-2023

Referenties

- Arcadis, 2023. Quickscan Wet natuurbescherming. ARO-23-72-01: Vervangen Pater Sangersbrug over de Maas te Maaseik.
- Cyclomedia, 2023. <https://streetsmart.cyclomedia.com/streetsmart>. Geraadpleegd op 13-03-2023
- GS van Limburg, 2023. Berekening normbedrag per ha. bij financiële natuurcompensatie in 2023. Vastgesteld door GS op dinsdag 21 maart 2023.
- Overheid.nl, 2023. Beleidsregel natuurcompensatie 2018. Geldend van 15-02-2018 t/m heden. <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR601817/#d14106604e484> Geraadpleegd op 10-03-2023
- Provincie Limburg, 2018. Beleidsregel natuurcompensatie en tracéwet. Geldend van 01-09-1998 t/m heden. <https://wetten.overheid.nl/BWBR0009742/1998-09-01#Circulaire.divisie3>. Geraadpleegd op 28-02-2023.
- Provincie Limburg, 2021. Geconsolideerde versie van de Omgevingsverordening Limburg (2021) zoals vastgesteld door Provinciale Staten op 17 december 2021 en gewijzigd op 16 december 2022.

Bijlage A. Wettelijk Kader Natuurnetwerk Limburg

Inhoud van de wet

De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. De wet is in plaats van de Wet natuurbescherming gekomen. De Omgevingswet wordt door het Rijk verbeeld als een gebouw in aanbouw en bestaat uit een hoofdspoor, een invoeringsspoor en een aanvullingsspoor. Het hoofdspoor bestaat uit:

- de Omgevingswet;
- de vier Algemene Maatregelen van Bestuur;
 - het Omgevingsbesluit;
 - Besluit kwaliteit leefomgeving
 - Besluit activiteiten leefomgeving;
 - Besluit bouwwerken leefomgeving
- de Omgevingsregeling.

Het invoeringsspoor bestaat uit de bestaande wetten en regels die onderdeel worden van “het nieuwe gebouw” en bestaat uit :

- de Invoeringsregeling,
- het Invoeringsbesluit;
- de Invoeringswet.

Tot slot bestaat aanvullingsspoor uit de beleidsontwikkelingen op het gebied van natuur, bodem, geluid en grondeigendom die uiteindelijk opgaan in het hoofdspoor. De onderdelen zijn

- Aanvullingsregelingen;
- Aanvullingsbesluiten;
- Aanvullingswetten.

De fundering van de nieuwe Omgevingswet is het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Dat is één digitaal loket waarin alle wet- en regelgeving over de leefomgeving samenkomt.

In het kader van regelgeving rond Natuurnetwerk Limburg zijn met name de provinciale omgevingsverordeningen van belang, maar de wettelijke basis wordt gevormd door de Omgevingswet en het Besluit Kwaliteit Leefomgeving. In de navolgende paragrafen is een samenvattende beschrijving van de relevante delen van de wet, besluiten en regelingen gegeven.

Bescherming

Gebieden die vallen onder het Natuurnetwerk Limburg (hierna NNN) worden aangewezen in de omgevingsverordening.⁶ In de omgevingsverordening worden ook regels gesteld in het belang van bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden voor omgevingsplannen en projectbesluiten van gedeputeerde staten of waterschappen. Concreet verzekeren deze regels dat de kwaliteit en oppervlakte van het NNN wordt behouden en dat negatieve gevolgen van projecten tijdig worden gecompenseerd. Compensatie zorgt voor behoud van kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het NNN.⁷

Wezenlijke kenmerken en waarden

De wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN worden vastgelegd in de omgevingsverordening.⁸ Wezenlijke kenmerken en waarden kunnen niet alleen de huidige waarden omvatten, maar ook de potentiële natuurwaarden en de daarvoor vereiste bodem- en watercondities.⁹ Bij het vastleggen van wezenlijke waarden moet rekening worden gehouden met de volgende doelstellingen¹⁰:

⁶art. 2.44 (aankwijzing natuurgebieden en landschappen), lid 4, Omgevingswet

⁷art. 7.8 (beschermingsregime), lid 1 en 2, en art. 9.3 (instructieregels voor Natuurnetwerk Limburg), lid 1, Besluit kwaliteit leefomgeving.

⁸art. 7.7 (wezenlijke kenmerken en waarden), lid 1, Besluit kwaliteit leefomgeving.

⁹art. 7.7 (wezenlijke kenmerken en waarden), lid 2, Besluit kwaliteit leefomgeving.

¹⁰art. 2.18 (provinciale taken voor de fysieke leefomgeving), lid 1, onder g, Omgevingswet als aangegeven in art. 7.7 (wezenlijke kenmerken en waarden), lid 2, Besluit kwaliteit leefomgeving.

1. het behoud of herstel van dier- en plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen, van hun biotopen en habitats, en van in Nederland voorkomende typen natuurlijke habitats, in overeenstemming met de internationaalrechtelijke verplichtingen;
1. Voor Natura 2000-gebieden¹¹ en bijzondere nationale natuurgebieden nodig voor het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden¹²;
2. de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten.

Uitzonderingen bescherming

Ten aanzien van de bescherming zijn er een aantal uitzonderingen:

- Bescherming van het NNN is niet van toepassing op de gebieden die zijn genoemd in het volgende tekstkader.¹³
- De volgende gebieden maken geen deel uit van het NNN¹⁴: de militaire terreinen OT De Haar, OT De Vlasakkers, OT Havelte West, OT Leusderheide, OT Marnewaard en OT Oirschotse Heide.
- De regels voor compensatie wijken voor militaire terreinen en terreinen met een militair project af. Voor deze gebieden worden in de omgevingsverordening regels gesteld voor een tijdige compensatie van nadelige effecten op het NNN door terreinverharding en bouwactiviteiten.¹⁵

Gebieden die niet onder het beschermingsregime van het NNN vallen

- Zee, grote estuaria en daarmee verbonden wateren:
 - de territoriale wateren en de exclusieve economische zone van de Noordzee;
 - Waddenzee;
 - Eems, Dollard;
 - Westerschelde, Kanaal van Gent naar Terneuzen;
 - Oosterschelde, Kanaal door Zuid-Beveland;
 - Grevelingenmeer;
 - Volkerak-Zoommeer, Bathse Spuikanaal, Schelde-Rijnverbinding;
 - Hollandsch Diep, Haringvliet, Wantij, Vlij, Rietbaan, Strooppot;
 - Het IJsselmeer en daarmee verbonden wateren: IJsselmeer (met inbegrip van Ketelmeer en Zwarte Meer), Buiten-IJ, Markermeer (met inbegrip van Gouwee en IJmeer), Randmeren (met inbegrip van Gooimeer, Eemmeer, Wolderwijd, Nijkerkernauw, Nuldernauw, Veluwemeer, Drontmeer en Vossemeer);
- De Rijn en daarmee verbonden wateren (uiterwaarden zijn uitgezonderd en vallen dus wel onder de bescherming):
 - Pannerdensch Kanaal, Nederrijn, Lek, Nieuwe Maas, Nieuwe Waterweg, Maasmond, Calandkanaal, Breediep, Hollandsche IJssel van Krimpen aan de IJssel tot de Waaiersluis bij Gouda;
 - Beneden Merwede, Noord, Dordtsche Kil, Oude Maas, Spui;
 - Lekkanaal, Amsterdam-Rijnkanaal, Afgesloten IJ, Noordzeekanaal, Buitenhaven van IJmuiden;
 - Boven-Rijn, Bijlandsch Kanaal, Waal, Boven Merwede, Nieuwe Merwede;
 - de IJssel en daarmee verbonden wateren (uiterwaarden zijn uitgezonderd en vallen dus wel onder de bescherming):
 - IJssel;
 - Twentekanaal;
 - Zwarte Water, Zwolle-IJsselkanaal;
- de Maas en daarmee verbonden wateren (uiterwaarden zijn uitgezonderd en vallen dus wel onder de bescherming):
 - Maas, Verbindingskanaal Bossche Veld, Afleidingskanaal Maastricht, Zuid-Willemsvaart (Limburgse tak), Bergsche Maas, Heusdens Kanaal, Afgedamde Maas, Amer, Brabantse, Dordtsche en Sliedrechtse Biesbosch;
 - Julianakanaal, Lateraal kanaal, Maas-Waalkanaal, Kanaal van St. Andries;

¹¹Met uitzondering van Natura 2000-gebieden of gedeelten daarvan die zijn aangewezen in een algemene maatregel van bestuur (Omgevingsbesluit, Besluit kwaliteit leefomgeving, Besluit activiteiten leefomgeving, Besluit bouwwerken leefomgeving).

¹²Aangewezen in een algemene maatregel van bestuur (Omgevingsbesluit, Besluit kwaliteit leefomgeving, Besluit activiteiten leefomgeving, Besluit bouwwerken leefomgeving).

¹³art. 7.5 (toepassingsbereik), Besluit kwaliteit leefomgeving.

¹⁴art. 7.6 (aanzijding en begrenzing Natuurnetwerk Limburg), lid 2, Besluit kwaliteit leefomgeving.

¹⁵art. 7.8 (beschermingsregime), lid 3, en art. 9.3 (instructieregels voor Natuurnetwerk Limburg), lid 2, Besluit kwaliteit leefomgeving.

- Wilhelminakanaal, met inbegrip van de Amertak, Zuid-Willemsvaart (Brabantse tak), Máximakanaal, Kanaal Wessem-Nederweert.

- het Lauwersmeer;
- het Veerse meer;
- het Vuile Gat in het Haringvliet;
- de zeegeul naar het Haringvliet, genaamd het Slijkgat.

Regels uit de Omgevingsverordening – Provincie Limburg

In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is door het Rijk vastgelegd dat de Provincie verantwoordelijk is voor de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS, inmiddels door het Rijk Nationaal Natuurnetwerk Limburg genoemd) en begrenzing en bescherming van de EHS dient vast te leggen in een provinciale verordening. In Limburg hebben wij de EHS vastgelegd in het Natuurnetwerk Limburg. In paragraaf 5 van de omgevingsverordening wordt de begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg bepaald en wordt invulling gegeven aan het beschermingsregime op basis van het Barro en de daarin verwoorde 'Spelregels EHS'.

Het Natuurnetwerk Limburg is een samenhangend netwerk van natuurgebieden en (veelal om te vormen) landbouwgebieden met natuurwaarden van (inter-)nationaal belang. Binnen het Natuurnetwerk Limburg in Limburg worden de volgende situaties onderscheiden:

- De bestaande bos- en natuurgebieden (waaronder de Habitat-, Vogelrichtlijn gebieden en Natuurbeschermingswet 1998 gebieden).
- Areaaluitbreidingen natuur (waar omzetting van landbouw naar natuur is voorzien).
- Gebieden voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer (alleen binnen Natura 2000).
- Overige functies, die geen natuur zijn of worden, zoals wegen die door het gebied lopen en verspreide bebouwing, vaak agrarische bedrijven (de zgn. bouwblokken) of kloosters.

Zoals eerder gezegd zijn die gebieden niet op de POL-kaart zichtbaar, maar wordt daar bij de toepassing van de verordening wel rekening mee gehouden. Hierna wordt daar nog op ingegaan.

Het Natuurnetwerk Limburg wordt door de verordening beschermt tegen ontwikkelingen die de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten. Dat is opgenomen in artikel 2.6.2 van de verordening. Dat wil niet zeggen dat er nooit iets anders kan binnen het Natuurnetwerk Limburg dan natuurontwikkeling. Er zijn uitzonderingen mogelijk en die staan in de artikelen 2.6.3 tot en met 2.6.5. Bovendien omvat het Natuurnetwerk Limburg ook de zogenaamde 'overige functies' waar geen natuur voorkomt.

De verordening heeft geen betrekking op bestaande bestemmingsplannen. Dat betekent dus dat alle rechten en plichten die nu in bestemmingsplannen zijn vastgelegd, blijven bestaan. De verordening wordt pas van toepassing bij een nieuwe ontwikkeling:

- Waarvoor het bestemmingsplan moet worden gewijzigd, en
- Waarbij de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied worden aangetast.

De regels uit de Omgevingsverordening gelden voor het gehele Natuurnetwerk Limburg, inclusief de gebieden die geen natuur zijn of worden maar de invulling ervan varieert per deelgebied.

Artikel 2.6.1, onder a

Het Natuurnetwerk Limburg is begrensd op de POL-kaart. Zoals eerder gezegd, wordt voor de verordening geen aparte kaart gebruikt, zodat de kaart waarnaar in de bijlage wordt verwezen de POL-kaart is.

Artikel 2.6.2

Dit artikel bepaalt dat ecologische kenmerken en waarden bescherming behoeven. Deze kenmerken en waarden zijn per gebied vastgelegd in een beheertypenkaart en in een ambitiekaart. Beide kaarten vormen de kern van het Provinciaal natuurbeheerplan. De beheertypenkaart brengt in beeld wat de actuele situatie is. De ambitiekaart geeft de gewenste eindsituatie (ambitie) aan.

De wezenlijke actuele en potentiële waarden van het gebied zijn in het licht van natuurdoelen en -kwaliteit niet alleen de aanwezige flora en fauna maar bijvoorbeeld ook de geomorfologische en aardkundige waarden en processen, de

waterhuishouding, kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, stilte, donkerte, openheid of juist geslotenheid van de landschapsstructuur.

Artikel 2.6.3

Dit artikel beschrijft een eerste uitzondering op het principe dat geen inbreuk is toegestaan op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Limburg. Een uitzondering kan worden gemaakt indien er sprake is van een groot openbaar belang en alternatieven aantoonbaar ontbreken. Het ontbreken van alternatieven mag niet zonder meer worden aangenomen maar dient onderzocht te worden. Als eenmaal blijkt dat de ingreep aan deze vereisten voldoet, is deze alleen toegestaan als de effecten van de inbreuk afdoende worden bestreden en gecompenseerd.

Natuurcompensatie dient plaats te vinden in nog niet gerealiseerde delen van het Natuurnetwerk Limburg. De Provincie heeft hiertoe, aanvullend aan de beschikbare rijksmiddelen, in het Natuurnetwerk Limburg vooraf reeds natuur gerealiseerd. Hierdoor kan compensatie door derden op financiële wijze plaatsvinden.

Binnen en rondom Natura 2000-gebieden gelden specifieke eisen vanuit de Natuurbeschermingswet. Voor omheinde militaire terreinen gelden overeenkomstig het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) aparte regels.

Artikel 2.6.4

Een tweede uitzondering op het principe dat geen inbreuk is toegestaan op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Limburg, betreft een combinatie van activiteiten die gezamenlijk tot een meerwaarde voor het Natuurnetwerk Limburg leiden. Zou elk van die activiteiten apart worden beoordeeld, dan zouden zij elk op zichzelf geen meerwaarde hebben of zelf afbreuk doen aan de wezenlijke kenmerken en waarden. Door de activiteiten echter in onderlinge samenhang uit te voeren en te beoordelen, kan de kwaliteit van het Natuurnetwerk Limburg per saldo verbeteren. Het gaat daarbij om een verbetering van de kwaliteit op gebiedsniveau, waarbij wij ervan uitgaan dat de oppervlakte van het Natuurnetwerk Limburg niet afneemt. Dit is de 'saldo-benadering'. Hiermee wordt een gebiedsgerichte aanpak bevorderd.

Eén van de voorwaarden om de saldobenadering te kunnen toepassen, is dat de activiteiten onderdeel uitmaken van een gebiedsvisie. Verder dient voldoende zekerheid te worden verschaft dat de verschillende activiteiten die in de gebiedsvisie zijn opgenomen, ook daadwerkelijk worden uitgevoerd. Dat kan door de visie vast te stellen als (inter)gemeentelijke structuurvisie. Maar andere manieren zijn ook mogelijk bijvoorbeeld via de voorschriften in een bestemmingsplan, contractuele verplichtingen, garantiestellingen of bestuursovereenkomsten. Het gaat erom dat de Provincie voldoende vertrouwen in de uitvoering heeft.

Hiermee wordt geborgd dat een combinatie van activiteiten binnen één ruimtelijke gebiedsvisie onderlinge samenhang vertoont. Tevens is zo verzekerd dat toepassing van de saldobenadering de kwaliteit van het Natuurnetwerk Limburg daadwerkelijk verbetert, onder andere door de mogelijkheid van het juridisch verankeren van de kwaliteitswinst.

Toepassing van de saldobenadering binnen Natura 2000-gebieden zal vanwege de kaders van de Natuurbeschermingswet 1998 veelal niet mogelijk zijn.

Artikel 2.6.5

Tenslotte de derde uitzondering op het principe dat geen inbreuk is toegestaan op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Limburg. Daarbij gaat het om kleinschalige ingrepen. Door de initiatiefnemer dient vooraf aangegeven te worden hoe het initiatief kan leiden tot een kwalitatieve versterking van het Natuurnetwerk Limburg. Normaliter dient daarbij voor de kwaliteitswinst meer te gebeuren dan nodig zou zijn op basis van de beleidsregel 'Natuurcompensatie'.

Verder gaan wij ervan uit dat het ruimtelijke plan een goede ruimtelijke onderbouwing van het initiatief bevat, waarbij wordt aangegeven welke alternatieven er bekeken zijn en welke maatregelen worden genomen om te zorgen voor een goede landschappelijke en natuurlijke inpassing.

De meeste mogelijkheden voor dergelijke kleinschalige initiatieven zien wij in nog niet gerealiseerde areaaluitbreidingen natuur omdat hier de actuele natuurwaarden over het algemeen lager zijn dan in bestaande bos- en natuurgebieden en het uitvoeringsinstrumentarium na herbegrenzing elders ingezet kan worden. Omdat de areaaluitbreidingen natuur primair begrensd zijn om Natura 2000/

Kaderrichtlijnwater doelen te versterken, zal versterking van deze doelen ook het uitgangspunt dienen te zijn de invulling van voorwaarden van lid 2 van dit artikel.

Artikel 2.6.6

Zoals eerder gezegd zijn de buitengrenzen van het Natuurnetwerk Limburg vrij precies op de POL-kaart vastgelegd. Het vastleggen en wijzigen van die grenzen is een bevoegdheid van Provinciale Staten en de procedure hiervoor is in de wet vastgelegd.

Voor een aantal situaties wordt die bevoegdheid overgedragen aan Gedeputeerde Staten.

In de eerste plaats vanwege een duidelijke ecologische reden. In de praktijk zal dit vooral betrekking hebben op areaaluitbreidingen natuur die nog niet gerealiseerd zijn. Voorbeelden zijn de verbetering van milieu- en watercondities in een gebied of verzoeken van particulieren om te starten met particulier natuurbeheer in ecologisch kansrijke, maar niet begrensde gebieden. Omdat de areaaluitbreidingen natuur primair begrensd zijn om Natura 2000/ Kaderrichtlijnwater doelen te versterken, zal versterking van deze doelen ook het uitgangspunt dienen te zijn bij herbegrenzing.

Het initiatief voor aanpassing van de begrenzing is een bevoegdheid van Gedeputeerde Staten en is gekoppeld aan de procedure van de (partiële) wijziging van het Provinciaal natuurbeheerplan.

In de tweede plaats kan de toepassing van één van de uitzonderingsbepalingen van de artikelen 2.6.3 tot en met 2.6.5 gevolgen hebben voor de buitengrenzen van de zone, bijvoorbeeld doordat buiten de bestaande zone een nieuw natuurgebied wordt aangelegd dat onderdeel moet gaan uitmaken van het Natuurnetwerk Limburg. Dan zal dat op de kaart zichtbaar moeten worden gemaakt. De kaartaanpassing die daarvoor nodig is, kan door Gedeputeerde Staten worden doorgevoerd.

Als de grenzen worden gewijzigd, zal er ook een (partiële) wijziging van het Provinciaal natuurbeheerplan moeten plaatsvinden.

Colofon

TOETSING NATUURNETWERK LIMBURG EN GROENBLAUWE MANTEL
ARO-23-7201: VERVANGING PATER SANGERSBRUG OVER DE MAAS TE MAASEIK

KLANT

De Vlaamse Waterweg

AUTEUR

MW

PROJECTNUMMER

30128693

ONZE REFERENTIE

2

DATUM

22 februari 2024

STATUS

Definitief

GECONTROLEERD DOOR

HH

Ecoloog

Over Arcadis

Arcadis is de leidende wereldwijd opererende ontwerp- en consultancyorganisatie op het gebied van de natuurlijke en gebouwde omgeving. Wij helpen onze klanten en de maatschappij met doeltreffende, duurzame en digitale oplossingen. Wij zijn met 36.000 mensen actief die in ruim zeventig landen meer dan €4,2 miljard aan omzet genereren. Wij helpen UN-Habitat met onze mensen, die kennis en expertise leveren om de moeilijke leefomstandigheden te verbeteren in gebieden die lijden onder de gevolgen van klimaatverandering.

www.arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
Nederland

T [+31 \(0\)88 4261 261](tel:+3120884261261)

Arcadis. Improving quality of life

Volg ons op

[Arcadis](https://www.linkedin.com/company/arcadis)

[arcadis_nl](https://twitter.com/arcadis_nl)

[ArcadisNetherlands](https://www.facebook.com/ArcadisNetherlands)